

דבר העורך

גיליון זה מוקדש לפתיחת אולימפיאדת בייג'ין עם איחולי הצלחה רבה לספורטאינו שם. צוות מערכת "בסגנון חופשי" ואני משתתפים באבלו של השחיין אלון מנדל על מות אביו קוסטה מנדל ז"ל, מעריכים מאד את החלטתו של אלון להמשיך על אף הכל בתחרות ומחזקים את ידו בשעה כה קשה עבורו. ובישראל, עונת הרחצה בבריכות השחייה בעיצומה. עד כה אירעו מספר טביעות שאחת מהן הסתיימה, לצערנו, במוות. נתאר בגיליון זה בקצרה את המקרה והמסקנה הבולטת ממנו לגבי כללי הזהירות הנדרשים ממלוויהם של פעוטות וילדים בבריכה.

גיליון זה עומד גם בסימן של פרסום שתי תקנות חדשות שלפחות אחת מהן - תקנות תכנון ובנייה לבריכות שחייה - אמורות להביא לפיקוח ייעודי על בריכות השחייה בהתאם להתמחות משרדי הממשלה השונים. כך לדוגמה, משרד הבריאות, שנשא עד כה בנטל מרכזי של פיקוח על בריכות השחייה, גם בנושא תכנון ובנייה וגם בנושא בטיחות, על בסיס סעיפים מסוימים בתקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבריכות שחייה), התשל"ג - 1973, יוכל להתמקד לאחר שיבוטלו תקנות אלה, במנדט הראשי שלו בשמירה על בריאות הציבור. ראוי לציין שתקנות התכנון והבנייה החדשות יהיו מחייבות רק בריכות שחייה שייבנו לאחר החלת התקנות.

צוות מערכת "בסגנון חופשי" ואני מאחלים לכם שעונת קיץ זו תעבור בשלום ושתשכילו להיערך כראוי לקראתה. עשינו הכל כדי להעמיד את הדברים שבעיתון פקס זה על דיוקם ועדכונם עד ליום פרסומם ויחד עם זאת חשוב להדגיש שרק החקיקה והפסיקה הרלוונטיים הם אלה הקובעים בסופו של דבר ולכן תמיד ראוי שאתם, כבעלי מקצוע, תהיו בקיאים בהם ותפעלו אך ורק על פיהם.

אני מאחל לכולכם המשך עונה מוצלחת,
שלכם,
דוד לבקוביץ

תוכן עניינים

- **מבט אולימפי:** מהי בריכה אולימפית
- **כרונולוגיה של מקרה טביעה:** תיאור והשלכות
- **חוק ומשפט:** חקיקה חדשה
- **מבזקים מן השטח:** על סכנת חנק מאכילה בבריכות שחייה ומקלחות כניסה לבריכה
- **קורסים והשתלמויות:** קורסים בביה"ס למקצועות המים, הים והבריכה

מהי בריכה אולימפית

מבט אולימפי

עם תחילת המשחקים האולימפיים בשנת 1896 והפיכת השחייה לספורט אולימפי, נבנו בריכות שחייה בכל רחבי העולם. בשנת 1907 נבנתה בפילדלפיה הבריכה התחרותית הראשונה ומאז חלה התפתחות מרשימה בתכנון הכולל של מתחם בריכות השחייה האולימפיות, אם כי ניתן לציין שמידות ועומקי הבריכה כמעט ולא השתנו. בגיליון הקודם תיארו לקוראים את מרכז השחייה האולימפי בבייג'ין שבו יתקיימו תחרויות השחייה והמים. המבנה בשטח של כ- 80,000 מ"ר בעלות של כ- 100 מיליון דולר הוא בצורת קוביה המכונה water cube, עטוף במעטה פלסטיק כחול בצורת בועות סבון ומתנשא לגובה של 10 קומות - 31 מטר גובהו ו- 177 מטר רוחבו.

להלן הסטנדרטים המקובלים בכל העולם לבריכות תחרותיות בכלל ולבריכות אולימפיות בפרט כפי שנקבעו ע"י הפדרציה הבינלאומית לשחייה (Federation Internationale de la Natation):

- **בריכת שחייה תחרותית -** אורכן צריך להיות 25 או 50 מטרים, ועומקן לפחות 1.35 מטרים.
- **בריכת שחייה אולימפית -** היא בריכה המתאימה לכללי FINA לבריכות מסוג זה. אורכה 50 מטרים, רוחבה 25 מטרים והיא מחולקת לשמונה מסלולים שרוחב כל אחד מהם 2.5 מטרים, וכן שני מסלולי קצה שרוחבם 2.5 מטרים. על פי הכללים, מי הבריכה צריכים להיות בטמפרטורה קבועה של בין 25-28 מעלות צלזיוס, ורמת התאורה קבועה ברמה של 1,500 לוקס. עומק הבריכה צריך להיות 2 מטרים לפחות. כמו כן התקנות קובעות את צבע החוט המפריד בין המסלולים, את הסימונים המראים את התקדמות השוחה לאורך הבריכה (סימונים מצויים כל שני מטרים לאורך החבל המפריד בין המסלולים).

תיאור והשלכות

כרונולוגיה של מקרה טביעה

במהלך חודש יולי אירע מקרה טביעה למוות באחת מבריכות השחייה (בעלת שטח מים של כ- 500 מ"ר ועומקים שבין 0.40 מטר ועד 1.20 מטר) של פארק מים במרכז הארץ, הנחשב לבין הטובים ברמת עמידתו המושלמת בחובות חקוקות ובאמצעי הזהירות שהוא נוקט. השעה הייתה שעת בין ערביים, והילד, קטין בן 5.5 שנים, שביקר בפארק עם משפחתו, נתגלה בבריכה, באזור המים שבעומק 1.20 מטר כשהוא צף שפניו כלפי מטה.

בזמן המקרה הבריכה עמדה בכל חובותיה החוקיות ואף הרבה מעבר להן: רשיון עסק תקף, מספר המתרחצים לא חרג מהתקן של 3 מ"ר לאדם, המים היו מאד צלולים מאד, שילוט וסימוני עומק תקינים, מספר המצילים היה 3 במספר (בעוד שהתקן דורש רק שניים) שהיו ממוקמים ב- 2 עמדות הצלה מוגבהות ועם כל הציוד ההצלה וההחייאה כמפורט בתקנות, עמדת עזרה ראשונה הייתה מאוישת במגיש עזרה ראשונה בעל הכשרה כחובש קרבי ובעל ניסיון רב.

אז מדוע אירע המקרה אם כל דרישות הבטיחות מולאו? זה רק מוכיח שמים בבריכה או בים ו/או באמבטיה, כמעט בכל עומק, עלולים להיות מאד מסוכנים ולכן פעוטות וילדים קטנים חייבים להיות תחת פיקוח הדוק של הורים ומלווים מבוגרים.

ממחקר שנערך על ידי ד"ר אנג'לה מיקלייד, עבור העמותה הלאומית לבטיחות ילדים בארצות הברית עולה כי תשעה מתוך עשרה מקרי טביעה של ילדים מתרחשים ליד הוריהם, כלומר אנטומיה של חוסר זהירות מצד הורים שרבים מהם אינם מבינים עד כמה מהר ילד יכול לאבד את הכרתו במים ולטבוע, כך שבחלוף שתי דקות הוא עלול לאבד את הכרתו ונדרשות רק עוד ארבע עד שש דקות לגרום לו נזק מוחי בלתי הפיך. לדברי עורכת המחקר, הורים גילו ערנות גבוהה בכל הקשור לסכנות הנובעות מאש, אשר נתפסו בעיניהם כחמורות בהרבה, בהשוואה לסיכונים המים. היא הביעה תקווה שממצאי המחקר יגבירו את מודעות הורים לסכנות האורבות לילדיהם במים ולהשגיח בשבע עיניים על ילדיהם ולא להסיר מבטם מהילד בעת שהוא שוחה או סתם משתכשך במים. המחקר בדק את נסיבות הטביעה של 496 ילדים בין השנים 2000 עד 2001 ואסף נתונים מ- 564 הורים לילדים בני 8-12 שנים, במטרה לעמוד על גישתם לסכנת טביעה של ילדים. רוב ההורים טענו שהם אינם מאפשרים לילדיהם לשהות במים ללא השגחה. עם זאת, רבים מהם הודו שתשומת ליבם מוסחת לעיתים קרובות, עקב שיחה עם מישהו (38%) קריאה (18%) או אכילה (17%). 55% מההורים אמרו שכמעט שאינם מודאגים, או אינם מודאגים כלל, מסכנת טביעה של ילדיהם. בהקשר זה ראוי לציין במקרה של טביעה למוות של פעוט בבריכת שחייה בקיבוץ, שהגיע לבריכה עם קבוצת פעוטות בליווי מטפלת, בית המשפט זיכה את המציל מעבירה של גרימת מוות מרשלנות וציין כי שהה במקומו ופעל בצורה סבירה וכי לא ניתן להציב מציל ליד כל מתרחץ. לעומת זאת, המטפלת, המלווה של הקבוצה, הואשמה בגרימת מוות מתוך רשלנות.

חקיקה חדשה

חוק ומשפט

חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח – 2008
 החוק התקבל בכנסת ביום י"ח תמוז התשס"ח (21 ביולי 2008) והוא קובע שמקומות ציבוריים, כגון מקומות רחצה מוכרזים בים ובריכות שחייה ציבוריות, יהיו חייבים להציב במקום מרכזי ונגיש מכשירי החייאה מסוג דפיברילטור חיצוני אוטומטי, המיועד להסדיר פעילות חשמלית של הלב באמצעות העברת זרם חשמלי ללב, במצבים של הפרעה בתפקוד הלב כתוצאה משיבוש פעילותו. השר הממונה על חוק זה הוא שר התעשייה המסחר והתעסוקה. עדין לא הותקנו תקנות לחוק זה שייקנו הבהרות והסברים כגון דרישות טכניות, מיקומם, שילוט מתאים המפנה למכשיר החייאה, כמות מכשירי החייאה וכדו'.
 אנו נפרסם את התקנות מיד עם פרסומן.

תקנות תכנון ובנייה לבריכות שחייה

בימים הקרובים עומדות להתפרסם ברשומות תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התשס"ח – 2008, לאחר שעברו את אישור שר הפנים. אנו נפרסם את התקנות מיד עם פרסומן ברשומות. בתקנות תנאים ודרישות לתכנון בריכות שחייה כגון הקצאת שטח מים לפעוטות, כניסה מבוקרת לבריכה, תקן תאורה, תקן למשטחים נגד החלקה, ועוד. נושאים של בניה במערכות הטיפול במים (סינון, חיטוי ובקרה) יהיו חייבים – גם בתקנות החדשות – באישור של משרד הבריאות. מודגש כי תקנות אלה יחולו על אתרי בריכות שחייה שהיתר הבניה להקמתן ניתן לאחר החלת התקנות.

מבזקים מן השטח

עושים קיץ בטוח לילדים – והפעם על מניעת חנק ממזון

מידי שנה אנו נתקלים לפחות במספר מקרים שבהם נחנקו ילדים במהלך הרחצה וכתוצאה מחנק של אוכל שאכלו בטרם נכנסו לבריכה ולעתים... גם בעת הרחצה.

מיותר לציין כי חל איסור לאכול בשעת הרחצה ומומלץ גם שלא להיכנס למים מיד לאחר האוכל. ארגון 'בטרם' לבטיחות ילדים, מצביע הפעם על סכנת חנק מנקניקיות ועל תקנות חדשות הבאות למנוע חנק.

אוהבים נקניקיות?

הלהיט החם של הקיץ, הנמכר בכל קיוסק או מסעדה הנמצאים במתחמי הבריכה, הוא הנקניקיה בלחמנייה. מאכל אהוב גם על ההורים ובעיקר על הילדים הקטנים. ההורים פטורים מהכנת ארוחת צהריים והילדים נהנים. אבל – הגשת נקניקיה לילדים צעירים (עד גיל 5) היא לא עניין של מה בכך. ילדים צעירים עלולים להיחשף לסכנת חנק אם הם אוכלים את הנקניקיה כפי שהיא מוגשת בשלמותה. לכן נדרשת תשומת לב רבה והצעת ההגשה היא לחתוך את הנקניקיה לאורכה ולאחר מכן לרוחבה, כך שיווצרו חתיכות נקניקיה קטנים, ולא טבעות! על מנת שילדים קטנים יוכלו לאכול ללא חשש לחנק.

החל מהשנה שעברה ההמלצות הפכו לתקנות הידועות בשמן: "תקנות בריאות הציבור (מזון) סימון אזהרה מסכנת חנק". אחת התקנות אלה חלה על נקניקיות (התקנה הנוספת חלה על פיצוחים). וזו לשון התקנה: "לא ייצר אדם, לא יארוז, לא ישווק, לא ייבא ולא יאחסן נקניקיות ארוזות מראש למכירה קמעונאית, אלא אם כן על אריזתן צוינו המלים: "לילדים מתחת לגיל 5 יש לחתוך לאורך לרצועות דקות (ולא לטבעות)", וכן... "לגבי מזון מן הסוגים המפורטים בתקנות 2 ו-3 הנמכר בתפזורת, תוצג האזהרה האמורה בהן, לפי העניין, על גבי שלט במקום בולט לעין, ליד המזון...". ולכן, הקיץ הזה, אתם בעלי הקיוסקים, שבמתחמי בריכות השחייה תסייעו לנו לעבור את הקיץ בשלום ותציבו שלט, כפי שמחייב החוק.

ארגון 'בטרם' לבטיחות ילדים
מוקד מומחים טלפוני 03-9263111
אתר 'בטרם' – www.beterem.org

מתקן למחזור מי מקלחת כניסה לבריכת שחייה – רק באישור משרד הבריאות

בגיליון קודם הצגנו את החובה שנקבעה בתקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבריכות שחייה), התשנ"ד – 1994, שלפיה נקבע כי בכניסה לשטח המגודר של בריכת השחייה תותקן מקלחת לשימוש המתרחצים. בנוסף הוצגה בכתבה דוגמה של שימוש במתקן למחזור מי מקלחת הכניסה שמאפשר לחסוך במים. בשונה ממה שנכתב בכתבה מודגש בזאת כי סעיף 18 ג' לתקנות מחייב כך שניקוז המקלחת יהיה מחובר למערכת הביוב. כמו כן סעיף 22 ה' בתקנות קובע כי ניצול מי עודפים לשימוש חוזר יעשה רק באישור ובכתב מאת משרד הבריאות ובהתאם לתנאים שייקבעו. כלומר חל איסור למחזור את המים של מקלחות הכניסה ללא אישור של משרד הבריאות.

ביה"ס הארצי למקצועות המים, הים והבריכה של מערכת "בסגנון חופשי" מציע:

קורס מפעילי בריכות שחייה מוסמכים

לאור ביקוש רב של מנהלי בריכות שחייה ייפתח בימים אלה קורס חדש של מפעילי בריכות שחייה בראש"צ בפיקוח והסמכת משרד הבריאות. מיטב המרצים, תנאי הדרכה משופרים, כיבוד קל רץ וערכת הדרכה הכוללת, בין השאר, ספר הדרכה "המדריך למפעילי בריכות שחייה - כל התיאוריה עוד 222 שאלות ותשובות".

קורסים לטיפול במי שתייה ונופש מים

בחודש ספטמבר ייחלו קורסים להכשרת צוות מקצועי לטיפול במי נופש ושתייה:

• מתקין/בודק מז"ח • ניקוי וחיטוי מערכות ומאגרי מי שתייה

• דוגמי מי שתייה • דוגמי מי נופש ומקוואות

הקורסים יתקיימו במרכז ההדרכה לבריאות הציבור בבי"ח תל השומר ובמקומות אחרים בארץ עפ"י דרישה. מפעילי בריכות שחייה מוסמכים ייהנו מהנחה של 15% בתעריפי הקורסים.

לקבלת פרטים נוספים ותקנון הקורסים

E-mail: f_style@netvision.net.il או בדוא"ל ☎ 03-6722435

כל הזכויות שמורות. אין להעתיק או להפיץ פרסום זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני (לרבות צילום והקלטה) ללא אישור בכתב מראש ממערכת בסגנון חופשי מקבוצת ד. לבקוביץ אתרי רחצה.